

Tropenarts in Sierra Leone

Obstetrie en complicaties

Sierra Leone is een land zo groot als Nederland, met slechts 4,5 miljoen inwoners. In maart 1991 brak de burgeroorlog uit die zou duren tot mei 2002. Drie jaar na de oorlog doet de bevolking zijn best om een nieuw leven op te bouwen.

Het grootste chirurgisch/obstetrisch centrum van Noord-Sierra Leone is Magburaka-Hospital. De meeste vrouwen bevallen nog altijd thuis of in het veld, met of zonder traditionele vroedvrouw. Zij komen alleen naar het ziekenhuis als er problemen optreden en zijn dan vaak (te) laat. Door de spaarzame controles tijdens de zwangerschap kunnen risico's minder goed worden ingeschat en complicaties minder goed worden voorkomen. De hulp in de regeringsziekenhuizen is vaak dermate slecht en duur, en besef van veilig bevallen

patiënten van andere ziekenhuizen en gezondheidscentra doorgestuurd. Dit geeft een vertekend beeld ten opzichte van de landelijke statistieken.

Veel vrouwen komen binnen met complicaties als niet-vorderende ontsluiting of uitdrijving, met of zonder intra-uteriene infectie. Bloedverlies voor, tijdens of na de bevalling komt ook veel voor. Vrouwen met eclampsie komen gemiddeld driemaal per maand binnen. Verder zijn er veel vrouwen met anemie (10 tot 15 per maand) door een tekort aan voedingsstoffen, door onbehandeld bloedverlies of door malaria.

Gemiddeld sterven op de afdeling twee vrouwen per maand aan septische shock bij langdurig gebroken vliezen, aan hersenmalaria, zwangerschapsstuipe van anemie. Deze anemie ontstaat door uterusrupturen tijdens de uitdrijving

de patiënt bloed te geven ontbreekt. Veel mensen durven geen bloed af te staan; zij denken dat zij korter leven als de hoeveelheid bloed in het lichaam wordt verlaagd. Om een leven te redden is soms heel wat overtuigingskracht van de hulpverleners nodig, en niet zelden staan de mogelijke donoren geen bloed af en sterft de patiënt.

Anticonceptie wordt nog niet op grote schaal gebruikt, hoewel de mogelijkheden en gebruikswijzen langzamerhand bekend raken. Anticonceptiepillen zijn alleen in de hoofdstad te krijgen en dus niet bereikbaar voor de meeste vrouwen. Condooms zijn wél in de kleinere plaatsen te koop. De anticonceptie- en de prikpil worden ook via ziekenhuizen voorgeschreven. Sterilisaties bij vrouwen worden verricht op medische indicatie of op verzoek van patiënte en echtgenoot. Door het minimale gebruik van anticonceptie hebben veel vrouwen een lange obstetrische voorgeschiedenis. Zo'n 30 procent van de zwangeren in ons ziekenhuis is meer dan vijf keer bevallen, en vrouwen die tien keer bevallen, zijn geen uitzondering. Dit geeft een verhoogd risico op complicaties zoals bloedingen na de geboorte, dwars- en stuitliggingen en uterusrupturen.

Door te weinig scholing en het tekort aan middelen gaat de obstetrie in Sierra Leone gepaard met veel complicaties. Educatie op het gebied van vrouwenzorg, zwangerenpoliklinieken en veilig bevallen is hard nodig. De regering heeft steun nodig in de vorm van actieve ontwikkelingsamenwerking met de westerse landen, non-gouvernementele organisaties en ontwikkelingswerkers, die via een gestructureerd plan de zorg aan vrouwen kunnen verbeteren. Dit zal tijd kosten, maar uiteindelijk komt het de samenleving ten goede. ■

Myrrih Hulsbergen,
tropenarts in Sierra Leone

DE FOTO IS HELAAS
NIET BESCHIKBAAR
VOOR INTERNET

BEELD: SVEN TORP/NNH

bestaat nauwelijks. De verhouding tussen vaginaal bevallen en het verrichten van een keizersnede in Magburaka is vanwege complicaties ongeveer een op een! Omdat Magburaka een bekend centrum is, worden de gecompliceerde

of door veel bloedverlies rondom de geboorte. Vaak hebben deze patiënten al voor de bevalling een laag bloedgehalte. Patiënten overlijden aan anemie door hartfalen, *multiple organ failure* of doordat de mogelijkheid om